

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і практика перекладу

Перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма «Німецька мова і література»

Спеціальність 014.02 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № від “ ” 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до перекладознавства
Рівень вищої освіти	перший (бакалавр)
Викладач (-і)	Ткачівська Марія Романівна
Контактний телефон викладача	(0342)596141
E-mail викладача	maria.tkachivska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекційні, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	90 годин (3 кредити ЄКТС)
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	вівторок 15.10
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Основи художнього перекладу» передбачає засвоєння видів і типів перекладу. Студенти мають можливість розрізняти жанрово-стилістичні особливості (ознаки) різних типів тексту. На завершальному етапі вивчення основної іноземної студенти оволодіють здатністю аналізувати не тільки переклад тексту художнього твору, але й особистість автора, суспільно-історичну ситуацію, літературний напрямок. Курс спрямовано також на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння шляхом пошуку, читання і аналізу текстів. У процесі здійснення перекладу важливо попередити помилки, що виникають через схожі, хоча насправді відмінні явища в межах кожного аспекту іноземної та рідної мов. Вивчення курсу “Основи художнього перекладу” покликане запобігти інтерференції української мови на іноземну та навпаки.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<ul style="list-style-type: none"> • розкрити загальні питання теорії усного перекладу; • ознайомити студентів з основними моделями та закономірностями процесу усного перекладу; • забезпечити глибоке засвоєння видів і типів перекладу та їх використання для правильного (адекватного) відтворення значень комунікативних одиниць мовою перекладу (МП); • навчити студентів розрізняти і використовувати різні види трансформацій, • навчити студентів розрізняти текстові жанри перекладу і їх особливості; • розглянути специфіку послідовного перекладу; • розглянути специфіку синхронного перекладу; <p>У процесі здійснення перекладу важливо попередити помилки, що виникають через схожі, хоча насправді відмінні явища в межах кожного аспекту іноземної та рідної мов. Вивчення курсу “Теорія і практика перекладу” покликане запобігти інтерференції української мови на іноземному та навпаки та набути навичок усного перекладу.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<ul style="list-style-type: none"> - здатність розрізняти жанрово-стилістичні особливості (ознаки) різних типів тексту; - здатність використання різних типів і видів перекладу для правильного (адекватного) відтворення значень комунікативних одиниць мовою перекладу; - здатність розрізняти і використовувати різні види трансформацій; - здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень; - здатність вибрати перекладацький інструментарій для відтворення лексичних та фразеологічних одиниць при перекладі, критично осмислювати запропоновані завдання. 	

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекційні заняття			14		
Семінарські заняття			16		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
1	020303 - Середня освіта	1	Н		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год	Вага оцін ки	Термін виконання
Семестр 1					
Тема 1. Мистецтво перекладу: основні положення	Лекційне заняття	3, 5, 7	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	Лютий
Тема 2. Національно- маркована лексика: проблема збереження її етномовної специфіки в перекладі.	Лекційне заняття	4, 8, 9	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	Лютий
Тема 3. Художня сила імені: особливості відтворення ономастичних реалій	Лекційне заняття	3,6, 22	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	лютий
Тема № 4. Лексичні одиниці з радянськими оцінними конотаціями та концептуалізаціями і їхній переклад.	Лекційне заняття	1, 5, 4,	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	березень
Тема № 5. Інтертекстуальність	Лекційне заняття	1, 4, 7	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	Березень
Тема № 6. Компресія і декомпресія при перекладі. Заміна складного речення	Лекційне заняття	2, 3, 4, 5, 9	Опрацювання лекційного матеріалу, 4 год	2	Березень
Тема № 7. Золоте та срібне правило перекладача.	Семінарське заняття	2, 6, 8, 11- 19	Підготовка рефератів, 4 год. Аналіз оригіналу та перекладу тексту, 2 год.	4	Березень

<i>Семінарське заняття № 1.</i> Українські реалії та їхнє відтворення на німецьку мову.	Семінарське заняття	2, 3, 4, 7, 12	Аналіз оригіналу та перекладу тексту, 2 год	4	квітень
<i>Семінарське заняття № 2.</i> Власні назви та їхній аналіз.	Семінарське заняття	8, 10	Аналіз оригіналу та перекладу тексту, 2 год	4	квітень
<i>Семінарське заняття № 3.</i> Робота над текстами. Переклад та аналіз перекладу текстів.	Семінарське заняття	1,5,6,7, 12	Порівняльний аналіз запропонованих уривків тексту оригіналу і перекладу	4	квітень
<i>Семінарське заняття № 4.</i> Робота над текстами. Переклад та аналіз перекладу текстів.	Семінарське заняття	2,4,5, 9,11	Підготовка доповіді, 4 год.	4	травень
<i>Семінарське заняття № 5.</i> Інтертекстуальність як перекладознавча проблема.	Семінарське заняття	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8	Підготовка доповіді, 4 год.	2	травень
<i>Семінарське заняття № 6.</i> Робота над текстами. Переклад та аналіз перекладу текстів. Переклад уривків із роману Ю. Андруховича «111 інтимних міст»: с. 17-18 «Алупка»; с.107-110 «Грац»; с.218-119 «Кельн»; с. 259-260 «Лондон»; с. 261-266 «Львів».	Самостійна робота	1, 2, 4, 9, 11, метод.з.	Аналіз тексту, 20 год	3	травень
<i>Семінарське заняття № 7.</i> Робота над текстами. Переклад та аналіз перекладу текстів. Переклад уривку із роману С.Жадана «Ворошиловоград» (Частина I. С. 3-8).	Самостійна робота	1, 7, 8, 9, 12 метод.з.	Аналіз тексту, 10 год.	3	червень
<i>Семінарське заняття № 8.</i> Робота над текстами. Переклад та аналіз	Самостійна робота	4, 6, 7, 11, 18, 21 метод.з.	Аналіз тексту, 20 год	3	червень

перекладу текстів. Переклад уривку із роману С.Жадана «Месопотамія» (самостійно обрати уривок).					
--	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів.
Вимоги до письмової роботи	Передбачено одну письмову підсумкову роботу (максимум 10 балів) та дві поточних (максимум по 5 балів кожна).
Семінарські заняття	Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 30 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 1.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали письмових робіт.

7. Політика курсу

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, письмових робіт, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час іспиту (модуль 2). Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях, активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань, списування, результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять.

Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).

8. Рекомендована література

Базова

1. Алексеева, И. С. Введение в переводоведение: Учебное пособие для вузов. – М. : Академия, 2008. – 354 с.
2. Коваленко А. Я. Науково-технічний переклад: Навчальний посібник.– Тернопіль: Вид-во Карп'юка, 2001.– 284 с.
3. Комиссаров В.Н. Теория перевода – М.: Высшая школа, 1990. – 253 с.
4. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. шк., 1990. – 253 с.
5. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: Навч. посібник для студентів. — Київ: Юніверс, 2003. — 280 с.
6. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад).– Вінниця: Нова Книга, 2003.– 448с.
7. Латышев Л. К. Перевод : теория, практика и методика преподавания : учеб. пособие для студ. пер. фак. вузов / Л. К. Латышев, А. Л. Семенов. – М. : Academia, 2003. – 192 с.
8. Маслова, В. А. Лингвокультурология: учебное пособие для вузов. – М.: Академия, 2007. – 202 с.
9. Садохин, А. П. Теория и практика межкультурной коммуникации: учебное пособие для вузов / А. П. Садохин. – М.: Юнити, 2004. – 271 с.

Додаткова

1. Бархударов Л.С. К вопросу об отношении формальных и семантических моделей предложения // Теория языка. Англистика. Кельтология. – М.: Наука, 1976. – С. 11-18.
2. Бахтин М. Д. Культурное пространство // Вестник Восток. Кав. ГТУ [«Гуманитарные науки»] / Восточно-Кавказский гос. техн. ун-т, 2004. – № 2. – С. 1-8.
3. Белянин В.П. Психолингвистические аспекты художественного текста. – М.: Изд-во МГУ, 1988. – 120 с.
4. Бурда О. В. Міфологеми та ідеологеми як специфічні й етно-соціально забарвлені терміносистеми / О.В.Бурда //Проблеми української термінології.– 2002.– №453. – С. 171–174.
5. Гальперин И.Р. Изменчивость контекстно-вариативных форм членения текста. // Русская речь. Текст как целое и компоненты текста. – М.: Наука, 1982. – С. 18-28.
6. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Наука, 1981. – 139 с.
7. Григорьева О.Н. Цвет и запах власти (семантика ощущений в языке СМИ) // Язык средств массовой информации как объект междисциплинарного исследования. – М.: Изд-во МГУ, 2001. – С. 37 – 39.
8. Дридзе Т.М. Текст как иерархия коммуникативных программ (информационно-целевой подход). – В кн.: Смысловое восприятие речевого сообщения (в условиях массовой коммуникации) / Отв. ред. Т.М. Дридзе, А.А. Леонтьев. – М.: Наука, 1976. – С. 48-57.
9. Емышева Е. Некоторые особенности ведения переговоров с представителями разных стран // Управление персоналом.– 2000. № 2.– с.25-27
10. Жинкин Н.И. Речь как проводник информации. – М.: Наука, 1982. – 158 с.
11. Зимняя И.А. Смысловое восприятие речевого сообщения. – В кн.: Смысловое восприятие речевого сообщения (в условиях массовой коммуникации) / Отв. ред. Т.М. Дридзе, А.А. Леонтьев. – М.: Наука, 1976. – С. 5-33.
12. Казакова Т.А. Практические основы перевода / Т.А. Казакова-М.: Союз, 2001.– 320 с. 8
13. Казакова Т.А. Практические основы перевода / Т.А. Казакова-М.: Союз, 2001.– 320 с. 9
14. Каменская О.Л. Текст и коммуникация: Учеб. пособие для институтов и факультетов иностр. языков. – М.: Высшая школа, 1990. – 152 с.
15. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность. – М.: Наука, 1987. – 263 с.
16. Кацнельсон С.Д. Предисловие // История лингвистических учений. Древний мир. / Ред.: А.В. Десницкая, С.Д., Кацнельсон – Л.: Наука, 1980. – С. 3-6.
17. Колшанский Г.В. Контекстная семантика. М.: Наука, 1980. – 149 с.

18. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. шк., 1990. – 253 с.
19. Коротченко Т. В. Переводческие стратегии в англоязычной культуре середины XX в. // Молодой ученый. — 2011. — № 9. — С. 117-119.
20. Крюков А.Н. Понимание как переводческая проблема. // Перевод и интерпретация текста. Сб науч. работ Ин-та языкознания АН СССР. М., 1988. – С. 65-75.
21. Куайн У. В. Слово и объект. – М.: Логос Праксис, 2000. – 386 с.
22. Лановик З. Художній переклад як проблема компаративістики // Літературознавча компаративістика. — Тернопіль, 2002. — С. 256–271.
23. Лановик М. Перекладознавчі проблеми компаративістики крізь призму літературознавчих теорій // Літературознавча компаративістика. — Тернопіль, 2002. — С. 272–309.
24. Левин Ю.Д. Проблема переводной множественности. // Литература и перевод: проблемы теории. М.: Прогресс, Литера, 1992. – С. 213-224.
25. Левицкая Т.Р., Фитерман А. Н. Проблемы перевода (на материале современного английского языка). – Москва: Междунар. отношения, 1976. – 206 с.
26. Леонтович О. А. Введение в межкультурную коммуникацию: учеб. / Леонтович О. А. – М. : Гнозис, 2007. – 368 с.
27. Леонтьев А.А. Психолингвистических единицы порождения речевого высказывания. – М.: Наука, 1969. – 307 с.
28. Матвеева Л.В. Полиmodalность и полисемантическая языка и грамматики телекоммуникаций // Язык средств массовой информации как объект междисциплинарного исследования. – М.: Изд-во МГУ, 2001. – С. 41 – 42.
29. Миньяр-Белоручев Р.К. Теория и методы перевода – М.: Московский Лицей, 1996. – 208 с.
30. Моисеев М.Д. Английский лексика. Правильный выбор слова, – М.: Аквариум, 1996.
31. Москаленко М. Тисячоліття: переклад у державі слова // Тисячоліття: Поетичний переклад України-Русі. — Київ: Дніпро, 1995. — С. 5-38.
32. Мушніна О.О. Об'єктний предикативний інфінітивний зворот як проблема перекладу (на матеріалі англійських науково-технічних та художніх текстів) // Філологічні студії. – Луцьк, 2004. - № 1 (25). – С. 61-67.
33. Мушніна О.О. Особливості відтворення артиклів у перекладі науково-технічної та художньої прози // Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. Зб. наукових праць. – К.: Київський університет, 2005. – Вип. XI. – С. 49-53.
34. Паршин А. Теория и практика перевода. – М.: Русский язык, 2000. – 161 с.
35. Петренко В.Ф. Психосемантика сознания. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1988. – 208 с.
36. Петренко В.Ф. Психосемантический аспект массовых коммуникаций // Язык средств массовой информации как объект междисциплинарного исследования. – М.: Изд-во МГУ, 2001. – С. 44 – 47.
37. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации / Г. Г. Почепцов. – М.: рефл-бук, 2001. – 656 с.
38. Прокопенко, А. В. Конфліктні стратегії політдіяча в аспекті стратегій перекладу (на основі американського політінтерв'ю) // Філологічні трактати. — 2012. — Т. 4, № 2. — С. 82-88.
39. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – Москва: Междунар. отношения, 1974. – 216 с.
40. Сорокин Ю.А. Проблема перевода с психолингвистической точки зрения. – Тетради переводчика, № 21. – М.: Высшая школа, 1984. – С. 14-17.
41. Спивак Д.Л. Лингвистика измененных состояний сознания. – М: Наука, 1986. – 92 с.
42. Стернин И.А. Проблемы анализа структуры значения слова. – Воронеж: Изд-во Воронежского ун-та, 1979. – 156 с.
43. Тороп П. Тотальный перевод. – Тарту: Издательство Тартуского ун-та, 1995. – 220с.
44. Урманцев Ю. А. О формах постижения бытия // Вопросы философии. – 1993. – № 4. –

С. 89-105.

45. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англomовної громадсько- політичної літератури. Міжнародні конвенції у галузі прав людини.- Вінниця : Нова книга, 2006. – 272 с.

Методичне забезпечення

1. М.Р. Ткачівська. [Інтертекстуальність та цитати доби тоталітарного режиму в німецькомовних перекладах творів Ю. Андруховича](#)
2. М.Р. Ткачівська. [Цитати доби української незалежності в німецькомовних перекладах творів Ю. Андруховича](#). - Вісник Луганського національного університету.
3. М.Р. Ткачівська. Поетичні вкраплення та їх переклад (на прикладі української та німецької мов) Наукові записки Національного університету «Острозька академія» Серія «Філологічна». Випуск 54. С.300-303.
4. Ткачівська М. Вставні слова і мовне табу (про ще одну проблему ли- хослів'я) / М. Ткачівська // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – Вип. 126. – 606 с. – С. 266-270.
5. Ткачівська М. Мова гніву або вербальне опоганення / М. Ткачівська; гол. ред. Н. В. Іваницька // Наукові записки Вінницького держав- ного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологічна (мовознавство): збірник наукових праць. – Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2014. – Вип. 19. – 474 с. – С. 263-268.
6. Ткачівська М. Р. Мовні «заплати» або лихослів'я (перчений хліб перекладача) / М. Ткачівська // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки. – № 3 (286) лютий 2014. – 184 с. – С. 50-57.

Викладач _____